Աշխատակարգի փոփոխությունները և լրացումները հաստատվել են ԲՇԽ-ի կողմից 2023 թվականի հունիսի 29-ին

Ա Շ Խ Ա Տ Ա Կ Ա Ր Գ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՈՂ ՃՅՈՒՂԵՐԻ ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԶՄԱՇԱՀԱՌՈՒ ԽՄԲԻ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն աշխատակարգով կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության «Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնության» (այսուհետ՝ ՀՀ ԱՃԹՆ) բազմաշահառու խմբի (այսուհետ՝ ԲՇԽ) գործունեության հետ կապված հարաբերությունները:

2. ԲՇԽ-ն գործում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, ԱՃԹՆ-ի ստանդարտի և սույն աշխատակարգի հիման վրա:

3. ԲՇԽ-ի գործունեության սկզբունքներն են՝ անկախությունը, օրինականությունը, հրապարակայնությունը, անդամների իրավահավասարությունը, ինքնակառավարումը և ղեկավարման կոլեգիալությունը:

4. ԲՇԽ-ի անդամները ԱՃԹՆ-ի աշխատանքներին մասնակցում են հասարակական հիմունքներով:

5. ԲՇԽ-ի անդամները պետք է ունենան կարողություններ՝ իրականացնելու իրենց պարտականությունները:

6. ԲՇԽ-ի անդամները հաշվետու են հասարակության առջև և պատասխանատու են լիարժեք, արժանահավատ, պատեհաժամ տեղեկություն տրամադրելու համար:

7. ԲՇԽ-ն պատասխանատու է՝

1) ԱՃԹՆ-ի գործընթացի կառավարման համար՝ ԱՃԹՆ-ի ստանդարտով և սույն աշխատակարգով սահմանված գործառույթների պատշաճ և ժամանակին

իրականացման միջոցով, որի առաջնային նպատակն է ԱՃԹՆ-ի աշխատանքային ծրագրի լիարժեք իրականացումը.

2) ԱՃԹՆ-ի գործընթացի ուղղորդման, ներդրման, մոնիթորինգի, գնահատման և զարգացմանն ուղղված որոշումների կայացման համար և պետք է ապահովի, որ ՀՀ ԱՃԹՆ-ն նպաստի արդյունահանող ոլորտում իրազեկ հանրային երկխոսության կայացմանը.

3) ԱՃԹՆ-ի ներդրման և կառավարման գործընթացում հասարակության տարբեր շերտերի տեսակետները և շահերը հավասարապես ներկայացնելու համար.

4) թափանցիկության ապահովման նպատակով արդյունահանող ճյուղերի գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտը բարելավելու գործընթացին օժանդակելու համար:

8. ԲՇԽ-ի գործունեության նպատակն է՝

1) ապահովել նորարարական և արդյունավետ եղանակներով ԱՃԹՆ-ի ստանդարտի լիարժեք ներդնումը Հայաստանի Հանրապետությունում՝ ԱՃԹՆ-ի սկզբունքներին և աշխատանքային ծրագրով ամրագրված՝ Հայաստանի առաջնահերթություններին համապատասխան՝ սույնով ամրապնդելով տնտեսության արդյունահանող ճյուղի թափանցիկությունը և խթանելով երկխոսությունը կառավարության, տնտեսության մասնավոր հատվածի և հասարակության միջև.

2) մշակել և ներդնել արդյունահանող կազմակերպությունների կողմից պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող տուրքերի և արդյունահանված մետաղական օգտակար հանածոների և դրանց վերամշակման արդյունքում ստացված արտադրանքի իրացման համար կազմակերպությունների կողմից պետական բյուջե վճարվող եկամուտների (հարկեր, ռոյալթիներ և բնապահպանական վճարներ) վերաբերյալ տեղեկատվության թափանցիկության մեխանիզմ.

3) Բազմաշահառու խմբում վստահության և հավասարության հիման վրա կառուցողական համագործակցությամբ հաջողության հասնել ՀՀ ԱՃԹՆ-ի համատեղ կառավարման գործում:

II. ԱՇԽԱՏԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

9. Սույն աշխատակարգում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **ԱՃԹՆ-ին թեկնածության հայտ՝** երկրի՝ ԱՃԹՆ ստանդարտը ներդնելու համար ԱՃԹՆ-ի խորհրդին ներկայացվող հայտը.

2) **անկախ ադմինիստրատոր՝** կազմակեպություն, որը, համաձայն ԲՇԽ-ի կողմից հաստատված տեխնիկական առաջադրանքի, կազմում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի զեկույցը.

3) **ԱՃԹՆ-ի խորհուրդ՝** ԱՃԹՆ-ի ասոցիացիայի գործադիր մարմինը.

4) **ԱՃԹՆ-ի զեկույց՝** ԱՃԹՆ ստանդարտը ներդնող երկրի կողմից ներկայացվող զեկույց, որը պետք է համապատասխանի ԱՃԹՆ-ի ստանդարտով սահմանված ԱՃԹՆ-ի պահանջներին:

5) **ՀՀ ԱՃԹՆ-ի քարտուղարություն՝** Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմի ներքո փորձագետների խումբ, որը կազմակերպում և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի ներդրման գործընթացի վարչարարությունը.

6) **փորձագետ՝** Հայաստանի Հանրապետութան ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի կողմից քննարկվող հարցի վերաբերյալ փորձագիտական կարողություններ ունեցող մասնագետ, որը վճարովի կամ հասարակական հիմունքներով կարող է ընդգրկվել Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի ստանդարտի ներդրման գործընթացի աշխատանքներին.

7) **դիտորդ՝** Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների, արդյունահանող ոլորտի կազմակերպությունների, քաղաքացիական հասարակության, գիտական ոլորտի, միջազգային գործընկեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչ, ով առանց քվեարկելու մասնակցում է ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի նիստին.

8) **միջնորդ՝** ԲՇԽ-ի խմբակցությունների կողմից ներկայացված և ԲՇԽ-ի անդամների ընդհանուր համաձայնությամբ (կոնսենսուսով) ընտրված՝ վստահություն վայելող անձ.

9) **խմբակցություն՝** ԲՇԽ-ի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, հանքարդյունաբերության ոլորտի գործարար հատվածը կամ քաղաքացիական հասարակությունը ներկայացնող անդամների խումբը.

10) **խոսնակ՝** ԲՇԽ-ի անդամ, ով սահմանված դեպքերում հանդես է գալիս ԲՇԽ-ի՝ իր խմբակցության անդամների անունից, հավաքագրում է իր խմբակցությունը ներկայացնող անդամների կարծիքը, ապահովում է խմբակցության կապը.

11) **այլընտրանքային անդամ՝** ԲՇԽ-ի խմբակցությունների կողմից սահմանված կարգով ընտրված անձ, որը սույն աշխատակարգով սահմանված կարգով կարող է փոխարինել ԲՇԽ-ի համապատասխան խմբակցության անդամին.

12) **տարեկան հաշվետվություն՝** ԲՇԽ-ի գործունեության տարեկան հաշվետվությունը, որը կազմվում և հաստատվում է ԲՇԽ-ի կողմից մինչև հաջող տարվա հուլիսի 1-ը և ներկայացնում է ԲՇԽ-ի կողմից տարվա ընթացքում

Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի ստանդարտի ներդրումը ապահովող աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկություն:

III. ԲՇԽ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

10. ԲՇԽ-ն՝

1) մշակում և հաստատում է ԲՇԽ-ի աշխատակարգը.

2) կազմում և հաստատում է ԱՃԹՆ-ի աշխատանքային ծրագիրը, որը պետք է պարունակի չափելի թիրախներ և իրականացման ժամանակացույց, ինչպես նաև առկա ֆինանսական, տեխնիկական և օրենսդրական սահմանափակումների գնահատականը.

3) քննարկում է ԱՃԹՆ-ի աշխատանքային ծրագրի մոնիթորինգի և գնահատման արդյունքները և, անհրաժեշտության դեպքում, կատարում է փոփոխություններ աշխատանքային ծրագրում.

4) կազմում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի թեկնածության հայտը.

5) աջակցում է անկախ ադմինիստրատորի տեխնիկական առաջադրանքի կազմման աշխատանքներին և հաստատում է տեխնիկական առաջադրանքը.

6) սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի հաշվետվությունների ձևաչափը և ընդգրկման շրջանակը.

7) վերահսկում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի հաշվետվությունների կազմման և ներկայացման գործընթացը և աջակցում է վավերացման աշխատանքներին.

8) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի հաշվետվությունները.

9) կազմում է ԲՇԽ-ի գործունեության տարեկան հաշվետվությունները.

10) մշակում և աջակցում է Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի գործընթացի հանրային իրազեկման, հաղորդակցման և հանրային քննարկումների խթանման ռազմավարության իրականացմանը, այդ թվում ԱՃԹՆ-ի գործընթացի ընթացքում կազմած հաշվետվությունների և նյութերի՝ հասարակության լայն շերտերի համար առավել մատչելի տարբերակների հանրայնացմանը.

11) ԱՃԹՆ-ի գործընթացում համագործակցում է միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետութան պետական գերատեսչությունների, քաղաքացիական հասարակության, այդ թվում, ազդակիր համայնքների ներկայացուցիչների, հանքարդյունաբերության ոլորտի գործարար հատվածի կազմակերպությունների հետ, այդ թվում՝ համակարգված հանդիպումների միջոցով:

IV. ԲՇԽ-Ի ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ, ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԸ

11. Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ն բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, հանքարդյունաբերության ոլորտի գործարար հատվածի և քաղաքացիական հասարակության խմբակցությունների տասնհինգ անդամներից՝ հետևյալ կառուցվածքով.

1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության վեց ներկայացուցիչ.

2) հանքարդյունաբերության ոլորտի գործարար հատվածի չորս ներկայացուցիչ.

3) քաղաքացիական հասարակության հինգ ներկայացուցիչ, որից մեկը՝ գիտության ոլորտի ներկայացուցիչ:

12. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, հանքարդյունաբերության ոլորտի գործարար հատվածի և քաղաքացիական հասարակության խմբակցություններն իրենց կողմից սահմանված կարգով ընտրում և առաջադրում են ԲՇԽ-ի՝ իրենց խմբակցությունը ներկայացնող անդամների և այլընտրանքային անդամների թեկնածուներին:

13. ԲՇԽ-ի յուրաքանչյուր խմբակցություն պետք է ունենա առնվազն մեկ այլընտրանքային անդամ, սակայն ոչ ավել քան խմբակցության անդամների թիվը:

14. ԲՇԽ-ի անդամները և այլընտրանքային անդամները նշանակվում են 3 տարի ժամկետով: ԲՇԽ-ի անդամի լիազորությունների ժամկետը հաշվարկվում է սկսած համապատասխան խմբակցության կողմից նրան որպես ԲՇԽ-ի անդամ կամ այլընտրանքային անդամ առաջադրելու օրվանից: 3 տարին հաշվարկվում է անդամի՝ անկախ հաջորդականությունից առանց ընդմիջման ԲՇԽ-ի անդամ և այլընտրանքային անդամ լինելու ժամկետների գումարով: Համապատասխան խմբակցությունների կողմից ԲՇԽ-ի անդամին (անդամներին) կամ այլընտրանքային անդամին (անդամներին) առաջադրելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի անհատական կազմը հաստատվում է նաև Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշմամբ:

15. ԲՇԽ-ի անդամի և այլընտրանքային անդամի լիազորության ժամկետի ավարտից առնվազն մեկ ամիս առաջ համապատասխան խմբակցությունը ներկայացնում է ԲՇԽ-ի տվյալ անդամին փոխարինող հաջորդ անդամի կամ նույն անդամի թեկնածությունը:

16. ԲՇԽ-ի նախագահը (այսուհետ՝ նախագահ) ՀՀ փոխվարչապետն է:

17. ԲՇԽ-ն կարող է ընտրել ԲՇԽ-ի փոխնախագահ: Նախագահի բացակայության դեպքում նրան փոխարինում է փոխնախագահը կամ, եթե ԲՇԽ-

ն չի ընտրել փոխնախագահ, ԲՇԽ-ի նախագահի առաջադրմամբ ԲՇԽ-ի ՀՀ կառավարության խմբակցության անդամներից մեկը:

18. ԲՇԽ-ի երեք խմբակցությունները կարող են առաջադրել իրենց խմբակցությունների խոսնակներին:

19. Նախագահը՝

1) կազմակերպում է ԲՇԽ-ի աշխատանքը.

2) Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ի ստանդարտի ներդրման գործընթացը, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության ԱՃԹՆ-ին թեկնածության, այնուհետև՝ համապատասխանության ապահովման համար ձեռնարկված քայլերի և ստացված արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն.

3) հրավիրում և վարում է ԲՇԽ-ի նիստերը կամ նիստերի վարումը լիազորում է ԲՇԽ-ի փոխնախագահին կամ անդամներից մեկին.

4) առաջադրում է ԲՇԽ-ի նիստի օրակարգը.

5) ԱՃԹՆ-ի շրջանակներում միջազգային հարթակներում ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետությունը կամ սույն գործառույթը լիազորում է այլ անձի:

20. ԲՇԽ-ի անդամը՝

1) մասնակցում է ԲՇԽ-ի նիստերին.

2) ներկայացնում է առաջարկություններ ԲՇԽ-ի նիստերի օրակարգի հարցերի, ինչպես նաև ԲՇԽ-ի կողմից քննարկվող այլ հարցերի վերաբերյալ.

3) իրականացնում է ԲՇԽ-ի որոշումներից և սույն աշխատակարգով սահմանված ԲՇԽ-ի լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ:

21. ԲՇԽ-ի այլընտրանքային անդամը՝

1) մասնակցում է ԲՇԽ-ի նիստերին առանց ձայնի (քվեարկելու) իրավունքի.

2) սույն աշխատակարգով սահմանված կարգով՝ խմբակցության անդամի բացակայության դեպքում փոխարինում է տվյալ անդամին:

22. ԲՇԽ-ի անդամի անդամությունը դադարեցվում է՝

1) ԲՇԽ-ի անդամի դիմումի հիման վրա.

2) լիազորությունների ժամկետն ավարտվելու դեպքում.

3) խմբակցությունների կողմից սահմանված՝ ԲՇԽ-ի անդամին առաջադրվող պահանջներին չհամապատասխանելու վերաբերյալ նոր փաստերի առկայության դեպքում.

4) խմբակցությունների կողմից ԲՇԽ-ի համապատասխան խմբակցության անդամին ետ կանչելու և նոր անդամի թեկնածություն ներկայացնելու դեպքում.

5) սույն աշխատակարգով սահմանված այլ դեպքերում:

23. Իր լիազորության ժամկետի ավարտից շուտ հրաժարականի դեպքում՝ ԲՇԽ-ի անդամն հնարավորության դեպքում այդ մասին պետք է ծանուցի նախագահին առնվազն 10 աշխատանքային օր առաջ:

24. ԲՇԽ-ի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտից շուտ դադարեցման դեպքում՝ համապատասխան խմբակցության առաջադրմամբ այլընտրանքային անդամներից նշանակվում է ԲՇԽ-ի ժամանակավոր անդամ, որից հետո առնվազն երկու ամսվա ընթացքում ներկայացվում է հիմնական նոր անդամի թեկնածությունը:

25. Առանձին խնդիրների լուծման, հարցերի քննարկման նպատակով ԲՇԽ-ն կարող է կազմավորել աշխատանքային խմբեր: Աշխատանքային խմբում պետք է ներկայացված լինի ԲՇԽ-ի յուրաքանչյուր խմբակցությունից առնվազն մեկ անդամ: Աշխատանքային խմբերում կարող են ընդգրկվել նաև փորձագետներ:

26. ԲՇԽ-ն սահմանում է փորձագետների ընտրության կարգը, ինչպես նաև վերջիններիս ներկայացվող չափանիշները:

27. ԲՇԽ-ի կողմից սահմանված կարգով և չափանիշներին համապատասխան՝ փորձագետների ընտրության մրցույթն անցկացնում է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմը, եթե փորձագետների վարձատրությունն իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Այն դեպքում, երբ փորձագետների վարձատրությունն իրականացվում է դոնոր կազմակերպությունների կողմից, փորձագետների ընտրությունն իրականացվում է վերջիններիս հետ համաձայնեցված կարգով:

V. ԲՇԽ-Ի ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

28. ԲՇԽ-ի գործունեության վարչարարությունը իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմի ներքո գործող ԱՃԹՆ-ի հայաստանյան քարտուղարության կողմից:

29. ԲՇԽ-ի աշխատանքների հետ կապված ծանուցումները և տեղեկատվության փոխանակումը կատարվում է էլեկտրոնային եղանակով՝ ԲՇԽ-ի անդամների կողմից տրամադրված էլեկտրոնային փոստի հասցեներով:

30. ՀՀ ԱՃԹՆ-ի քարտուղարության փորձագետները իրենց աշխատանքային պարտականություններն իրականացնելիս պետք է.

1) խորհրդակցեն նախագահի, փոխնախագահի, խմբակցությունների խոսնակների և ԲՇԽ-ի այլ անդամների հետ.

2) հավասարապես հասանելի լինեն բոլոր խմբակցությունի համար.

3) առանց ձայնի իրավունքի մասնակցեն ԲՇԽ-ի նիստերին.

4) իրականացնեն ԲՇԽ-ի կազմակերպատեխնիկական աշխատանքները, մասնավորապես՝ նիստերի նախապատրաստման, նիստերի արձանագրման, ԱՃԹՆ-ի միջազգային քարտուղարության հետ հաղորդակցման և ԲՇԽ-ի գործունեության հետ կապված այլ աշխատանքները.

5) ապահովեն ԲՇԽ-ի անդամների և փորձագետների կապը ոլորտային պետական լիազոր մարմինների պատասխանատուների հետ.

6) կազմակերպեն և անցկացնեն ԲՇԽ-ի նպատակների և աշխատանքային ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ միջոցառումներ:

VI. ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-Ի ՆԻՍՏԵՐԸ

31. ԲՇԽ-ի նիստերը պետք է կայանան առնվազն տարին 3 անգամ: Անհրաժեշտության դեպքում՝ աշխատակարգով սահմանված կարգով, կարող են գումարվել արտահերթ նիստեր:

32. Նախագահը սահմանում է ԲՇԽ-ի նիստերի անցկացման օրը և վայրը և, ԲՇԽ-ի անդամների հետ խորհրդակցելով, նիստի օրակարգը: Օրակարգը և դրան համապատասխան փաստաթղթերը շրջանառվում են ԲՇԽ-ի անդամների միջև նիստից առնվազն 7 աշխատանքային օր առաջ: Որոշ դեպքերում, մասնավորապես, ԱՃԹՆ-ի աշխատանքային ծրագրի հաստատման, ԱՃԹՆ-ի աշխատանքային ծրագրում փոփոխություններ կատարելու, ԱՃԹՆ-ի զեկույցի հաստատման, ԲՇԽ-ի տարեկան հաշվետվության հաստատման հարցերով փաստաթղթերը շրջանառվում են նիստից առնվազն 15 աշխատանքային օր առաջ: Ներկայացված փաստաթղթերի վերաբերյալ ԲՇԽ-ի խմբակցությունները ներկայացնում են իրենց առարկություններն ու առաջարկությունները նիստից առնվազն 2 աշխատանքային օր առաջ:

33. ԲՇԽ-ի նիստերը վարում է նախագահը: Նախագահը կարող է առաջադրել ԲՇԽ-ի նիստը վարող:

34. ԲՇԽ-ի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին ներկա են ԲՇԽ-ի կամ ԲՇԽ-ի անդամներին փոխարինող այլընտրանքային անդամների 2/3-ը և յուրաքանչյուր խմբակցության անդամների կեսից ավելին: Նիստին սահմանված քանակից պակաս անդամների մասնակցության դեպքում՝ ԲՇԽ-ի նիստի ժամանակ քննարկվում են օրակարգի հարցերը, սակայն դրանց վերաբերյալ որոշում չի կայացվում: Քվորումի բացակայության դեպքում անհարժեշտության դեպքում ԲՇԽ-ն կարող է մեկամսյա ժամկետում հրավիրել ԲՇԽ-ի նույն օրակարգով նիստ:

35. ԲՇԽ-ի անդամները պետք է անձամբ ներկայանան նիստերին: Տեխնիկական հնարավորության դեպքում և նախագահի համաձայնությամբ՝ ԲՇԽ-ի անդամները նիստերին կարող են մասնակցել տեսակապի կամ կոնֆերանս զանգի միջոցով:

36. Առանձին դեպքերում՝ ԲՇԽ-ի անդամների ընդհանուր համաձայնությամբ՝ որոշումները կարող են կայացվել առանց ԲՇԽ-ի նիստ հրավիրելու՝ էլեկտրոնային եղանակով: Սույն դեպքում որոշման նախագիծը պետք է շրջանառվի որոշումը ընդունելու օրվանից առնվազն 7 աշխատանքային

օր առաջ: Նշված ժամանակահատվածում ներկայացված որոշման նախագծի վերաբերյալ ԲՇԽ-ի անդամների կողմից կարծիք չներկայացվելու դեպքում, այն համարվում է դրական: էլեկտրոնային եղանակով կայացված որոշումների վերաբերյալ կազմվում է էլեկտրոնային եղանակով կայացված որոշումների վերաբերյալ տեղեկանք,որը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակվում է:

37. ԲՇԽ-ի որևէ խմբակցության անդամների 2/3-ի պահանջով՝ նախագահը պարտավոր է հրավիրել ԲՇԽ-ի արտահերթ նիստ: Արտահերթ նիստը հրավիրվում է դրա պահանջի ներկայացումից հետո մեկամսյա ժամկետում:

38. ԲՇԽ-ի որևէ խմբակցության անդամների 2/3-ի պահանջով ԲՇԽ-ի արտահերթ նիստ հրավիրելու դեպքում՝ սույն աշխատակարգով սահմանված ժամկետներում արտահերթ նիստ պահանջած խմբակցությունը ներկայացնում է նիստի օրակարգը և համապատասխան փաստաթղթերը:

39. ԲՇԽ-ի նիստերի ժամանակ խմբակցությունները կարող են պահանջել 10 րոպե տևողությամբ ընդմիջում՝ խմբակցության ներսում քննարկվող հարցի վերաբերյալ խորհրդակցություն անցկացնելու նպատակով:

40. ԲՇԽ-ի անդամի՝ ԲՇԽ-ի աշխատանքներին մասնակցելու անհնարինության կամ մեկ տարվա ընթացքում ԲՇԽ-ի նիստերի ավելի քան կեսից անհարգելի բացակայելու դեպքում՝ նախագահը վերջինիս փոխարինման հարցը ներկայացնում է ԲՇԽ-ի քննարկմանը:

41. Անհրաժեշտության դեպքում ԲՇԽ-ի նախագահը և խմբակցությունները ԲՇԽ-ի նիստերին կարող են հրավիրել դիտորդներ և փորձագետներ: ԲՇԽ-ի նիստերին մասնակցելու համար փորձագետների և դիտորդների թեկնածությունը նախագահին պետք է ներկայացվի ԲՇԽ-ի նիստից առնվազն 4 աշխատանքային օր առաջ: Թեկնածությունը ներկայացնելուց հետո 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում նախագահը հաստատում կամ մերժում է նրանց մասնակցությունը ԲՇԽ-ի նիստին:

42. ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի որոշումները հրապարակվում են արձանագրությունների միջոցով:

43. ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի նիստի արձանագրության նախագիծը նիստից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկվում են ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի անդամներին՝ համաձայնեցման: ԲՇԽ-ի անդամներն իրենց առարկություններն ու առաջարկությունները ներկայացնում են 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Առարկությունների բացակայության դեպքում ԲՇԽ-ի նիստի արձանագրությունը 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակվում է ԱՃԹՆ-ի հայաստանյան կայքում: Եթե ԲՇԽ-ի անդամների կողմից ԲՇԽ-ի նիստի արձանագրության նախագծի վերաբերյալ ներկայացվել են առարկություններ և առաջարկություններ, դրանք քննարկում են և 5 աշխատանքային օրվա

ընթացքում լրամշակված արձանագրությունը հրապարակվում է ԱՃԹՆ-ի հայաստանյան կայքում:

44. ԲՇԽ-ի նիստի արձանագրության մեջ նշվում է՝

1) նիստի անցկացման վայրը, օրը, նիստն սկսելու և ավարտելու ժամերը.
2) նիստի օրակարգը.
3) նիստին ներկա և բացակա մասնակիցների ցանկը, այդ թվում բացակայության հիմնավորումները, եթե այդպիսիք կան.
4) քննարկվող հարցերի և ելույթների հիմնական դրույթները.
5) նիստի մասնակիցների առաջարկները, դիտողությունները և դրանց վերաբերյալ պաշտոնական մեկնաբանությունները.
6) նիստին ներկայացված փաստաթղթերի ցանկը.
7) ընդունված որոշումները՝ ներառյալ տվյալ որոշման վերաբերյալ քվեարկության արդյունքները.
8) այլ անհրաժեշտ տեղեկություններ:

45. Արձանագրության մեջ նիստի ժամանակ արտահայտված կարծիքները (առաջարկները, դիտողությունները, ելույթները) ներկայացվում են ըստ համապատասխան խմբակցությունների: Բացառություններ կարող են կատարվել մասնակիցների խնդրանքով:

46. ԲՇԽ-ի նիստերը ձայնագրվում են, որի վերաբերյալ համապատասխան նշում է կատարվում Խորհրդի նիստի արձանագրության մեջ: ԲՇԽ-ի արձանագրությունները համարվում են պաշտոնական փաստաթղթեր:

VII. ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ ԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

47. ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ն որոշումներն ընդունում է՝ խմբակցությունների ընդհանուր համաձայնության (կոնսենսուսի) հիման վրա:

48. Որոշման վերաբերյալ ընդհանուր համաձայնության (կոնսենսուսի) բացակայության դեպքում՝ որոշումը քննարկվում է ԲՇԽ-ի անդամների հետ միջնորդի միջոցով:

49. ԲՇԽ-ի խմբակցությունները ԲՇԽ-ի նիստի ժամանակ կամ նիստից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում են միջնորդների թեկնածությունը և ԲՇԽ-ի խմբակցությունների ընդհանուր համաձայնությամբ (կոնսենսուսով) ընտրում են միջնորդին:

50. Միջնորդը 1 ամսյա ժամկետում վիճելի որոշման շուրջ քննարկումներ է կազմակերպում ԲՇԽ-ի խմբակցությունների հետ՝ որոշման վերաբերյալ ԲՇԽ-ի խմբակցությունների ընդհանուր համաձայնությունը (կոնսենսուսը) ապահովելու նպատակով:

51. Միջնորդը պետք է հավասարապես հասանելի լինի բոլոր խմբակցությունների համար և ապահովի, որ ԲՇԽ-ի բոլոր խմբակցությունների տեսակետները հավասարապես հաշվի առնվեն քննարումների ընթացքում:

52. Միջնորդի նշանակումից առնվազն 30 աշխատանքային օր հետո սույն աշխատակարգով սահմանված կարգով հրավիրվում է ԲՇԽ-ի նիստ՝ որոշումը երկրոդ անգամ քննարկելու և ԲՇԽ-ի ընդհանուր համաձայնությամբ ընդունելու համար:

53. Եթե երկրորդ անգամ ևս ԲՇԽ-ն ընդհանուր համաձայնության (կոնսենսուսի) չի գալիս, նիստի ընթացքում որոշումն ընդունելու համար կազմակերպվում է քվեարկություն:

54. ԲՇԽ-ի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք:

55. Քվեարկությունը կատարվում է բաց՝ ԲՇԽ-ի անդամների ձեռք բարձրացնելու միջոցով:

56. Որոշումը համարվում է ընդունված, եթե կողմ է քվեարկել ԲՇԽ-ի յուրաքանչյուր խմբակցության անդամների 2/3-ը:

57. Քվեարկության արդյունքները գրանցվում են: Եթե ԲՇԽ-ի որևէ անդամ ընդունված որոշման վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա այն գրավոր կցվում է ԲՇԽ-ի որոշմանը և ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի նիստի արձանագրությանը:

VIII. ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՈՒՄԸ ԵՎ ԲՇԽ-Ի ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՎԱՐՎԵՑՈՂՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

58. ՀՀ ԱՃԹՆ-ի համար գործում են ԱՃԹՆ-ի ասոցիացիայի վարվեցողության կանոնները, եթե սույն աշխատակարգով այլ կանոններ սահմանված չեն:

59. Ի հավելումն ԱՃԹՆ-ի ասոցիացիայի վարվեցողության կանոների՝ ԲՇԽ-ի նիստերի բոլոր մասնակիցները, այդ թվում՝ ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի անդամները, այլընտրանքային անդամները, ՀՀ ԱՃԹՆ-ի փորձագետները, հրավիրված փորձագետները և դիտորդները մինչև նիստի օրը պետք է գրավոր հայտարարեն ԱՃԹՆ-ի ասոցիացիայի վարվեցողության կանոներով սահմանված՝ շահերի բախման մասին:

60. ԲՇԽ-ի անդամները պարտավոր են հարգել քննարկվող հարցերի շուրջ մասնակիցների տեսակետները:

61. ԲՇԽ-ի նիստերի բոլոր մասնակիցները, մասնավորապես՝ ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի անդամները, այլընտրանքային անդամները, փորձագետները, դիտորդները և ՀՀ ԱՃԹՆ-ի փորձագետները պարտավոր են ԲՇԽ-ի նիստերից դուրս չքննարկել ու չտարածել ԲՇԽ-ի նիստերի ժամանակ քննարկված գաղտնի

կամ զգայուն տեղեկությունը: Գաղտնի և զգայուն տեղեկության շրջանակները սահմանվում են ԲՇԽ-ի նիստի ժամանակ:

IX. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

62. Սույն աշխատակարգը հրապարակվում է ընդունումից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում և ուժի մեջ է մտնում հրապարակումից հետո: